

Ez ditzagun ito

Geure aztarna ekologikoak planetako
baliabideak agortzen ditu eta gizateria
garatzeko aukerak ere murrizten ditu.

**UTZI ZURE AZTARNA
POBREZIAREN AURKA**

Zurekin, bat gehiago

UNITATE DIDAKTIKOA TUTORETZA

UTZI ZURE AZTARNA POBREZIAREN AURKA

- JUSTIFIKAZIOA
- HELBURU OROKORRA
- HELBURU ESPEZIFIKOAK
- EDUKIAK
- AURREIKUSITAKO MATERIALAK
- METODOLOGIA
- OINARRIZKO GAITASUNAK
- DENBORALIZAZIOA
- EBALUAZIO-IRIZPIDEAK
- ANIZTASUNAREKIKO ARRETA
- IKASTETXEARENTZAKO IRADOKIZUNAK

JARDUERAK

1. jarduera:

AURRETIAZKO EZAGUTZAK:

- Honako irudi hau erakutsiko diegu haurrei:

- Galdera hauek egingo dizkiegu:
 - Zer da aztarna bat?
 - Zuen ustez, zer adierazi nahi du "AZTARNA UTZI" esapideak?
 - Zer landuko dugu egunotan goiburu honekin: "UTZI ZURE AZTARNA POBREZIAREN AURKA?"
- Idea-jasa egin ondoren, aztarna bat egiteko eskatuko diegu. Hiru modu desberdinetan egin dezakegu (aurrerago azalduko dugu zehatzago). Pobreziaren aurka eta munduko desoreken aurka aztarna uzteko egin behar den bide egokia sinbolizatuko dute aztarna horiek. Beraz, irakasleak edo ikasleak beren aztarnak gordeko dituzte, hurrengo saiora arte.

1. aukera: AZTARNA

- Haur bakoitzak, kartoi mehe batean, bere oinaren silueta marraztuko du. Horretarako, oinutsik jarriko da, eta, arkatx batekin, oinaren ingurua marraztuko du kartoi mehe batean. Ondoren, ebaki eta apaindu egingo du.

2. aukera: AZTARNA:

- Irakasleak ondoko irudi honen fotokopia egingo du, ikasle bakoitzari banatuko dio, eta haiek margotu eta ebaki egingo dute.

3. aukera: AZTARNA:

- Haurrek oinetakoak kenduko dituzte, eta ikaskidearen oinazpia tenperarekin margotuko dute; gero, orrialde batean oinatza markatuko dute. Ondoren, rolak aldatuko dituzte, eta gauza bera egingo dute. Oinatzak lehortutakoan, ebaki egingo dituzte.

2. jarduera

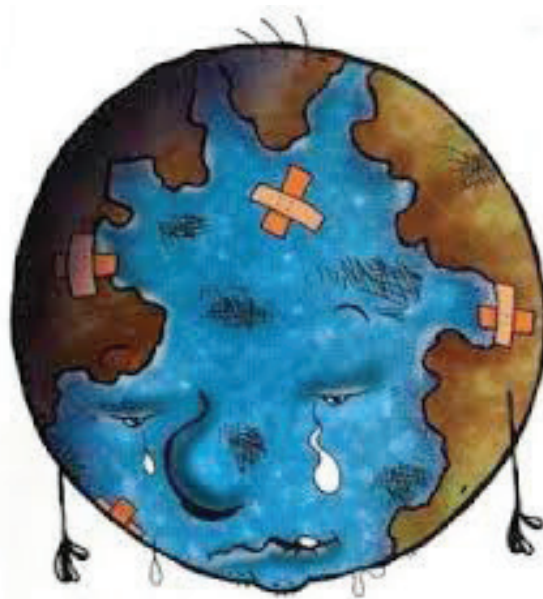
GURE PLANETAN UZTEN DITUGUN AZTARNA NEGATIBOEI BURUZKO GOGOETA:

- Lurra triste ageri den ondoko irudia erakutsiko diegu (irudi horren azpian, Lurra pozik ageri den irudia jarriko dugu. Haurrek ez dute azpiko irudia ikusi behar, helburu hori landu nahi baitugu. Beheko irudia osorik egongo da, baina irudi negatiboa 4 zati berdinetan zatituko dugu):

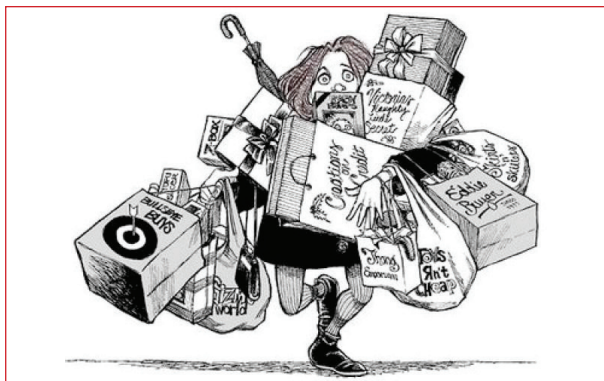
AZPIKO IRUDI EZKUTUA:

GAINEKO IRUDIA, 4 ZATITAN ZATITUTAKOA:

Lurra zergatik dagoen triste galdetuko diegu. Arbelean jasoko ditugu erantzunak, eta, ideia-jasa egin ondoren, honako irudi hauek jarriko ditugu Lurraren inguruan. (Irudiren batean ikasleek emandako erantzuna islatzen bada, irudi hori erantzunaren ondoan jarriko dugu).

Irudi bakoitzari buruzko gogoeta laburra egingo dugu, eta irudiak elkarrekin lotuko ditugu, haurrak jabe daitezen faktore positibo edo negatibo guztiak batu egiten direla.

- Gogoeta egin ondoren, aztarnak aterako ditugu eta puntu batetik Lur planetaraino joango den bide txiki bat egingo dugu. Aztarnaz osatutako bide horretan, erakutsi ditugun irudi negatiboak jarriko ditugu zintzilik. Unitate didaktiko honetan landu ahala, irudi horiek ezabatu egingo ditugu, edo kendu egingo ditugu.
- Zintzilikatzen ditugun bitartean edo ondoren, Macacoren ondoko abesti hau jarriko dugu entzungai, gogoeta egin dezaten:

<https://www.youtube.com/watch?v=9q5lCJT1t1k>

3. jarduera

BASOGABETZEARI BURUZKO GOGOETA

Irudien ordena aztarnak egiten duten bidean ez da garrantzitsua, aztarna guztiak ikasleek landutakoak diren bitartean.

- Zuhaitz bat mozten ari zen gizonaren irudia ekarriko dugu gogora, eta galdera hau egingo diegu: zuen ustez, zergatik dira garrantzitsuak zuhaitzak? Egurra zertarako erabiltzen den azalduko diegu, eta kontsumoa nola murriz daitekeen galdetuko diegu. Basoan, tribu asko etxerik gabe gelditzen ari direla ere esango diegu, Lehen Munduko jendearen apetak asetzeko.
- Hurrengo ipuina kontatuko diegu:

Nire herriko parkean
gauza larri bat gertatu da,
Bruno eraman nahi zuten,
zuhaitz handi eta zahar bat.

“Traba egingo du
espaloia berritzeko lanak hasten direnean”
esan zuen lorezainak,
neurriak hartzen zituen bitartean.

Baina haurrek esaten zuten:
“Bruno zaharra da, baina oso zintzoa!”
Eta zer egingo dute, zahar guztiak hartu
eta leihotik bota?

Zabuak izan ditu zintzilik,
ehunka txori pausatuta,
inurrien autobidea da,
eta askorentzat itzala.

Zuhaitzaren hostoek alaitzen gaituzte,
eta, parkeko aitona denez,
zerua nola garbitu behar den
kontatuko die gainerako zuhaitzei.

Espaloi berriaren forma
alda dezatela,
baina utzi Bruno bere tokian,
ongia baino ez dakar eta!

Mutikoek, aitek eta auzokoek,
neskatoek, amek eta aitona-amonek,
handik pasatu diren turistek
eta baita lorezainak ere

pankartak atera dituzte kalera,
eta sari bat irabazi dute;
Bruno gelditzea lortu dute,
gu guztiok pozteko.

Bruno guztiontzat, eta guztiok Brunorentzat!

Honako galdera hauek egingo dizkiegu:

- Besarkatu duzu inoiz zuhaitz bat?, gustatu zitzaizun?, zer sentitu zenuen?,
- nor da Bruno?, nolakoa imajinatzen duzue?, zer kolore ditu?, non bizi da?, badu lagunik?, zergatik bota nahi dute?, zer animalia bizi dira berarekin?, baduzue parke bat zuen inguruan?, atsegin duzue parkean paseatzea eta jolas egitea?, zuhaitz asko ditu?, nolakoak dira?, zein zuhaitz duzu gustukoen?....

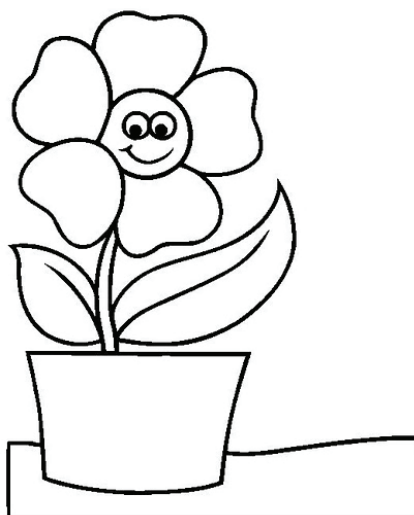
Ipuina eta gogoeta amaitutakoan, hurrengo jarduera egingo dugu. Hazi bat edo txerto bat landatuko dugu, eta landarea zaintzeko eta hazkuntza-zikoa aztertzeko eskatuko diegu. Horretarako:

- **1. AUKERA:** ikasle bakoitzak hazi bat landatuko du ontzi batean. Dilista bat, baba bat, tomate-hazi bat... izan daitezke; azkar haziko den zerbait izan behar du.
- **2. AUKERA:** taldeka, landare bat landatuko edo aldatuko dute loreontzi handi batean. Taldean, landarea txandaka zaintzeko antolatuko dira. Talde bakoitzak, ipuinean bezala, izen bat asmatuko du landarearentzat.
- **3. AUKERA:** arte bat do bertako beste edozein zuhaitz lortuko dugu, eta guztien artean landatuko dute. Izena jarriko diogu, eta zaindu egingo dugu. Zuhaitz hori ikastetxeko edo udalerriko tokiaren batean landatuko dugu ikasturtearen amaieran, haurrek bisitatu ahal izateko.

4. jarduera

BIOANIZTASUNAREN GALERARI BURUZKO GOGOETA:

- Aurreko eguneko irudiari buruz gogoeta egingo dugu. Irakasleak zapata bat izango du prest, eta irudia jarriko dugu harren ordean, "MUNDU HOBEA IZATEKO LEHEN URRATSA EGIN DUGU" esanez bezala. Beste aukera bat beheko lorea ebakitzea eta margotzea da, aurreko irudiaren gainean jartzeko.

- Bioaniztasunaren galerarekin lotutako irudia hartuko dugu, eta ideia-jasa egingo dugu; irudiari buruzko iritzia emateko eskatuko diegu ikasleei, eta ondorio horiek jasaten dituzten animalia gehiago ezagutzen dituzten galdetuko diegu.
- Ikasleei azalduko diegu animalia horiek ehizatzeko arrazoia ez dela soilik haiek jatea, batzuetan haien larrua edo adarrak lortzeko baino ez baitituzte ehizatzen.
- Animaliak etxerik gabe gera ez daitezten, eta haiek babesteko, habia bat egingo dugu kutxa batean; ikasleek ikastetxe inguruan edo beren etxe inguruan jarriko dituzte habiak. Honako urrats hauek egin behar dituzte:

1. Txorientzako etxeak tetrabrikekin

Haurrekin txorientzako **etxe bat egiteko modurik errazenetako** bat tetrabrikak erabiliz egi-tea da. **Zulo bat egingo dugu tetrabrikaren alde batean**, txoria handik sar dadin.

Garrantzitsua da kaxaren barrualdea ondo garbitzea, aurretik tetrabriketan zegoenaren arrastorik ez gelditzeko (esnea, zukua, ardoa, etab.).

Beharantz tolestutako irtenguneetako bat altxatzen bada eta zulo bat egiten bada, oso erraza izango da **txorien etxetxoa** paretako iltze edo ziri batetik zintzilikatzea.

Bada beste elementu garrantzitsu bat bai honentzat eta bai gainerako diseinuentzat: habiaren kanpoko aldean **pausaleku bat** jarriko dugu, txoriek atsedean har dezaten. Ziri bat edo elementu zabalago bat izan daiteke (saltagailu txiki bat). Tetrabrikaren kasuan, lehenago zuloa edo atea egiteko kendutako kartoi-zatia erabil daiteke horretarako.

2. Txorientzako etxeak plastikozko botilekin

Plastikozko bi botilekin egindako etxetxoa **eredu dibertigarria** eta erraza da haurrekin egiteko; gainera, etxeko ontziak berrerabiltzen ditugu kasu honetan ere.

Egokiena **bi botila berdin** erabiltzea da, biek diametro berbera izateko. Altuera berdinetik moztu behar ditugu, oinarritik 12 edo 15 zentimetrora. Ondoren, moztutako zatiak ahokatuko ditugu, kolarekin edo zinta itsaskorarekin itsatsiko ditugu, eta alde batean zulatuko dugu, etxetxoaren atea egiteko.

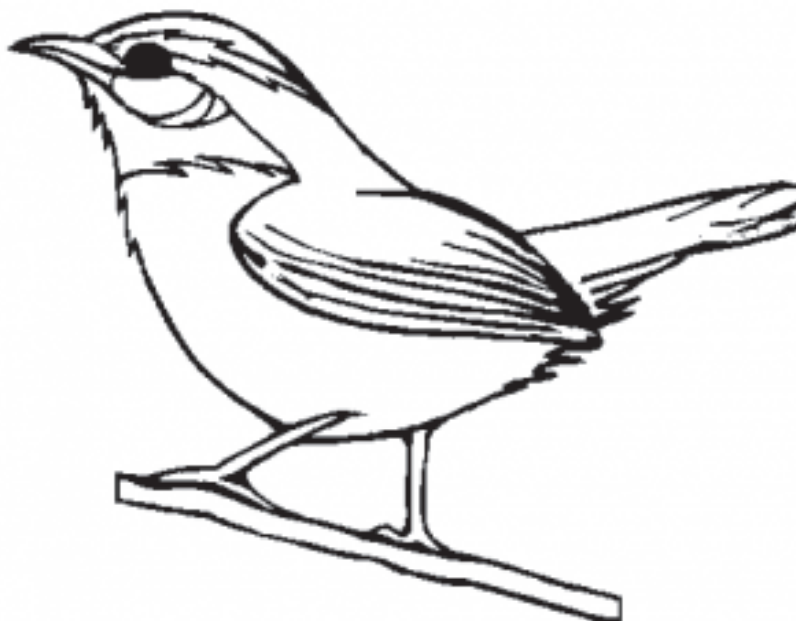
Bai tetrabrikekin egindako etxetxoetan eta bai plastikozko botilekin egindakoetan, **ondorengo apainketa** ere funtsezkoa da.

5. jarduera

KUTSADURARI BURUZKO GOGOETA:

- Aurreko eguneko irudiari buruz gogoeta egingo dugu. Irakasleak zapata bat izango du prest, eta irudia jarriko dugu harren ordean, "MUNDU HOBEA IZATEKO LEHEN URRATSA EGIN DUGU" esanez bezala. Beste aukera bat beheko txoria ebakitzea eta margotzea da, aurreko irudiaren gainean jartzeko.

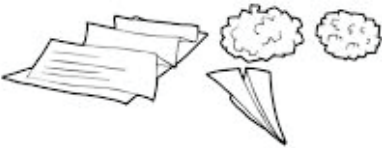
- Gaur kutsadurari buruzko gogoeta egingo dugu, eta ikusiko dugu kutsadura horren arrazoia Lehen Munduaren edozein behar asetzea dela: telebistak, autoak, poliesterezko jantziak, sakelako telefonoak, ontziak, argindarra... Birziklatzea eta ez kutsatzea zeinen garrantzitsua den modu grafikoa goan ulertzeko, honako lotura hau jarriko diegu:

<https://www.youtube.com/watch?v=1-Ap9snZXXk> (Ozono-geruzaren zuloaren arriskua azaltzeko)

<https://www.youtube.com/watch?v=2Q5dRzuJaZI> (3R-ak azaltzeko)

- Bideoak ikusi ondoren, birziklatzeko bi ontzi prestatuko ditugu, ikasgelan izateko; ontzi horietako bat betetzen denean, ikasle bat hautatuko dugu dagokion edukiontzira husteko. Horretarako:
 - Ikasleak 3 taldetan banatuko ditugu.
 - Talde bakoitzari kaxa handi bat emango diogu, eta bere edukiontzia dagozkion hitzak (beherago dituzue irudiak).
 - Kaxa bakoitza dagokion kolorean margotuko dugu, letrak eta sinboloak marraztuko ditugu, ebaiki egingo ditugu, eta kaxan itsatsiko ditugu, lehortuta dagoenean. Zabor-poltsa jarriko dugu barruan, paperontzi moduan, eta hiru junturak jarriko ditugu.

ZABORONTZIA	LETRAK	SINBOLOA
MARROIA	ORGANIKOA	
HORIA	ONTZIAK	
URDINA	PAPERA	

6. jarduera: LURRAREN BEROTZEA

- Lehendabizi, Ace Age 2 filma ikusiko dugu, eta azalduko dugu zer gertatuko litzatekeen kutsatzen jarraitzen badugu eta birziklatzen ez badugu.

7. jarduera

MUNDUKO GOSEARI ETA JANARI-HONDAKINEI BURUZKO GOGOETA:

- Aurreko eguneko irudiari buruz gogoeta egingo dugu. Irakasleak zapata bat izango du prest, eta irudia jarriko dugu harren ordezt, "MUNDU HOBEA IZATEKO LEHEN URRATSA EGIN DUGU" esanez bezala. Beste aukera bat beheko irudia, haur bat birziklatzen agertzen duena, ebakitzea eta margotzea da, aurreko irudiaren gainean jartzeko.

- Gose diren bi haurren irudiaren, janari-hondakinen irudiaren eta emakume zahar txiroaren irudiaren inguruan egingo dugu gogoeta gaur. Inoiz gose izan diren galdetuko diegu, eta zer sentitu duten eta munduan zergatik bizi den jendea gosez galdetuko diegu baita ere. Lehen, bigarren eta hirugarren munduaren arteko desberdintasunak azalduko dizkiegu, irudi horietan oinarrituta.

- Ireki honako lotura hau, munduan jende askok sufritzen duen goseari buruzko gogoeta sakontzeko. Mezu ezkutua du bideoak, eta zer mezu eman nahi duen asmatzen saiatu behar dute.

<https://www.aciprensa.com/noticias/caritas-presenta-un-video-campana-contra-el-hambre-en-el-mundo-40551/>

- Bideoa ikusi ondoren, esango diegu janaria zaborretara ez botaz, den-dena janez eta hurbilen ditugunei lagunduz munduari lagun diezaiokegula. Horretarako:
 - **1. AUKERA:** ikasleak hainbat taldetan banatuko ditugu, eta adostu behar dute hurrengo egunean galkorra ez den zer elikagai ekarriko duten eskolara. Talde bakoitzak elikagai guztiak lortu dituenean, hurbilen dugun jantoki sozialera eramango ditugu guztion artean.
 - **2. AUKERA:** gosearen aurkako kanpaina bat egin dezakegu ikastetxean; ikasgelako haurrek ikasmaita bakoitzak galkorra ez den zer elikagai ekarri behar duen erabakiko dute, eta janaria biltzeko eguna eta lekua ere zehaztuko dituzte. Ondoren, kartelak egingo dituzte, informazioa ikastetxe osoan zabaltzeko. Bilketa

8. jarduera

HAURREN ESPLOTAZIOARI ETA KONTROLIK GABEKO KONTSUMOARI BURUZKO GOGOETA

HAU DA UNITATE DIDAKTIKO OSOKO JARDUERARIK GARRANTZITSUENA, ZALANTZARIK GABE. MUNDU BIDEZKOAGOA EGITEARI BURUZ KONTZIENTZIATU BEHAR DU, ETA, BATEZ ERE, GIZAKIAK POBREZIA SUSTATZEKO ORDUAN UZTEN DUEN BENETAKO AZTARNA HORI DELA JABETU BEHAR DUGU

- Aurreko eguneko irudiari buruz gogoeta egingo dugu. Irakasleak zapata bat izango du prest, eta irudia jarriko dugu harren ordezt, "MUNDU HOBEA IZATEKO LEHEN URRATSA EGIN DUGU" esanez bezala. Beste aukera bat beheko irudia, pobreziaaren aurkako laguntzari buruzkoa, ebakitzea eta margotzea da, aurreko irudiaren gainean jartzeko

- Gaurko gogoetarako, erosketa-poltsak daramatzan emakumearen irudia eta futboleko baloiak josten ari den hauraren irudia erakutsiko diegu haurrei, eta bi irudi horien artean zer lotura dagoen gal-detuko diegu. Misterioa argitu ondoren, IQBAL MASIHren bizitza eta historia kontatuko dizkiegu.

Ondorengo azalpena irakasleentzako informazioa da, eta zuek erabakiko duzue hauraren bizitza osorik kontatu nahi diezuen, edo amaiera kendu nahi duzuen.

Iqbal haur pakistandarra zen, eta haren aitak tapizak egiten zituen mafia bati saldu zion semea, alabaren ezkontsaria ordaindu ahal izateko. Iqbal-ek esplotazioa jasan zuen, eta baldintza okerretenetan lan egin behar izan zuen; egun batean, baina, ihes egitea lortu zuen, eta mundu osoari eman zion haur-esplotazioaren berri.

Mendebaldeko mundua izututa gelditu zen, eta oso marka ezagunak irten ziren argitara: Reebok, Adidas edo Nike. Iqbal-i Bakearen Nobel saria eman zioten egindako lanarengatik, baina, handik zenbait urtera, artean 11 urte baino ez zituela, mafia esplotatzaileek hil egin zuten bizikletan zebilen bitartean, garatze bidean dauden herrialdeen sekreturik ezkutuena argitara ateratzeagatik.

IRAKASLEENTZAKO LOTURA: <https://www.youtube.com/watch?v=1cqzaSxil8w>

- Honako lotura hauetan, Iqbal-en bizitzaren ikus-entzunezko azalpena egiten da, eta guztiok ikusteko modukoak dira:

<https://www.youtube.com/watch?v=VTDtWZ4Dgk0> (Bizitza)

https://www.youtube.com/watch?v=aLjOLDLGV_8 (askapenaren metafora marrazki bizidunetan). Bideo hau ikusteko, bizitza azaldu behar diegu aurrez.

- Ondoren, beste bideo hau erakutsiko diegu, eta bizi diren lekuan eta moduan bizitzeagatik duten zorte handiaz egingo dugu gogoeta:

<https://www.youtube.com/watch?v=pHsvUaUnsWY>

Bideoa ikusi ondoren, galdera hauek egingo dizkiegu:

- Antzik ba al dute zuen bizitzek bideoetan ikusi ditugunekin?
- Zer desberdintasun daude?
- Zergatik egiten dute lan hurrek?
- Lanean ondo tratatzen dituzte?

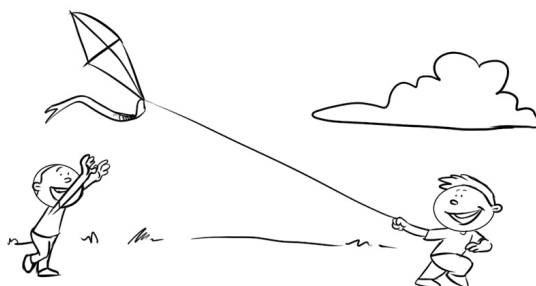
- Eskolara joateko eta jolas egiteko astirik badute?
 - Nola sentituko zinatekete haur hauen egoeran?
 - Bazenekiten zuen jostailu eta jantzi asko hurrek egindakoak direla?
 - Bidezkoa iruditzen zaizue? Zer egin dezakezue haurrak lanean esplotatu ez ditzaten?
- Arbelean, gure egun baten ordutegia eta haur esplotatu baten ordutegia idatziko ditugu.
 - Bi irudiak aurrez aurre jarriko ditugu berriro, eta emakume edo gizon bat arropen, zapaten eta bes-telako objektuen erosketa-poltsaz gainezka iristeko, azpigaratutako munduan milioika pertsona es-plotatu egotea zilegi den galdetuko diegu.
- Begiratu lotura honi: <https://www.youtube.com/watch?v=d7aQlnsH6cc> ondoren, Bidezko Merkataritzaz hitz egingo diegu, eta esango diegu merkataritza mota hori sustatzen duten markak erosten saiatu behar dugula.
- Lkasle guztien artean, zirkulu bat egingo dute margotutako paperarekin, eta beren eskuak ezarriko dituzte paperaren gainean, aurrez eskuak umargoekin margotu ondoren; horrela, erosterakoan ar-duraz jokatzeko konpromisoa hartuko dute, edo beren guraso, adiskide eta inguruko jendeari gaur ikasi duten errealitatearen berri emateko konpromisoa hartuko dute.

9. jarduera

BEGIRATU DEZAGUN ATZERANTZ:

- Aurreko eguneko irudiari buruz gogoeta egingo dugu. Irakasleak zapata bat izango du prest, eta irudia jarriko dugu harren ordeztu, "MUNDU HOBEA IZATEKO LEHEN URRATSA EGIN DUGU" esanez bezala. Beste aukera bat beheko irudia ebakitzea eta margotzea da, aurreko irudiaren gainean jartzeko.

- Gaurko jardueran, egun hauetan ikusitako guztia gogoratuko dugu; horretarako, unitate didaktikoaren hasieran erakutsi genituen argazki negatiboak hartuko ditugu berriro. Argazki bakoitza zer zen eta eskolan arazo hori konpontzen laguntzeko zer jarduera egin genuen galdetuko diegu ikasleei, eta gure portaera aldatu dugun edo ez. Baiezko erantzun bakoitzeko, argazkiaren zati bat puskatuko dugu, eta puskatzen dugun bakoitzean, lur gaixoaren zati bat kenduko dugu, azpian dagoen marrazkia agerian gelditu arte, sari moduan.
- Lur "osasuntsua" agerian gelditu ondoren, irudi berrian zer ikusten duten galdetuko diegu. Eta, azken gogoeta moduan, esango diegu pertsonari eta planetari laguntzeko eta, azken finean, mundu hobea egiteko oso urrutira joan beharrik ez dagoela. Amaitzeko, honako lotura hau jarriko dugu:

<https://www.youtube.com/watch?v=nwAYpLVyeFU>

Azkenik, landu dugunetik gehien gustatu zaienari buruzko marrazki aske bat egingo dugu; gure gizartea mundu orekatuago eta hobe bihurtzeko duten nahia ere irudika dezake marrazkiak.

